

PAPER DETAILS

TITLE: Görünmez Etiket: Yakuwarigo -Türkçe ve Japonca Karsilastirmasi

AUTHORS: Esra Kira,Ipek Yayik,Asli Zeynep Seremet

PAGES: 363-376

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3535055>

Esra KIRA*^{ID}

İpek YAYIK**^{ID}

Aslı Zeynep ŞEREMET***^{ID}

**GÖRÜNMEZ ETİKET: YAKUWARİGO
-TÜRKÇE VE JAPONCA
KARŞILAŞTIRMASI-**

**THE INVISIBLE LABEL: YAKUWARIGO
-A COMPARISON OF TURKISH AND
JAPANESE-**

ÖZET

Japoncada kişi zamirleri, sonekler, ses değişimleri, dilbilgisel ve leksikal ifadeler gibi çeşitli dil kullanımlarının her biri bize konuşurun herhangi bir özelliğini yansıtabilmekte ve karakterin zihnimizde kolayca canlanmasını sağlayabilmektedir. Bu da Japonca'yı Türkçeden ayıran noktalardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, Japoncadaki *yakuwarigo* kullanımının Türkçedeki kullanımı ile kıyaslaması yapılmış ve her iki dildeki kullanımın benzerlik ve farklılığı ortaya konmuştur. Bunun için orijinal dili Japonca olan bir eser ve Türkçe çevirisi ile, orijinal dili Türkçe olan bir eser tarama yöntemiyle analiz edilmiş ve karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Analiz sonucunda, Japoncada yaş, cinsiyet, sosyal sınıf/meslek, bölge ve milliyet/ırk özelliklerini gösteren *yakuwarigolar* görülmüş, fakat Türkçe çevirisinde karakterlerin yalnızca kibar ve resmi dil kullanımına rastlanmıştır. Diğer yandan, orijinal dili Türkçe olan eserde kibar ve resmi dil kullanımıyla birlikte cinsiyet, sosyal sınıf, yaş ve milliyet gibi özellikleri yansıtan örnekler görülmüş, fakat çoğunlukla leksikal ifadelerle sınırlı kalmıştır. Elde edilen bulgular Japoncanın *yakuwarigo* açısından zenginliğini, buna karşın Türkçenin *yakuwarigo* kullanımının çeviri açısından yeterliliğinin oldukça sınırlı olduğunu ve *yakuwarigoyu* yansıtan dil özelliklerinin zengin olmadığını gözler önüne sermektedir.

Anahtar kelimeler: Karakter dili, çeviri, profil, Japonca.

ABSTRACT

In Japanese, various language elements such as pronouns, affixes, particles, phonological differences, lexical expressions, and in certain cases, syntactic structure itself can reflect the characteristics of a given speaker, enabling the reader to imagine the type of character being depicted through the expressions used. This is a distinguishing feature between Japanese and Turkish. In this study, the *yakuwarigo* usage in Japanese and Turkish was compared, aiming to reveal similarities and differences. To achieve this, a book written in Japanese and its Turkish translation, as well as a book written in Turkish were analyzed through the scanning method and examined comparatively. The analysis revealed that age, gender, social class/profession, regionality, race/nationality were found to be expressed through the use of *yakuwarigo* in the Japanese text. In contrast, only polite/formal language use was encountered in the corresponding Turkish translation. As for the analysis of the book written in Turkish, expressions that reveal the gender, social class, age and nationality of the speaker were encountered, noting that these were mostly limited to lexical expressions. The findings reveal that Japanese is rich in terms of linguistic features reflecting *yakuwarigo*, while Turkish is quite limited in this respect, leading to inadequacies in translation.

Keywords: Character language, translation, profile, Japanese.

* Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Japon Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, Çanakkale / Türkiye.

E-posta: esrakira@gmail.com

** E-posta: ipekyayik@gmail.com

*** Okayama Üniversitesi Araştırma Öğrencisi, E-posta: azeynepseremet@gmail.com

Giriş

Yakuwarigo (role language), bir konuşurun yaş, cinsiyet, sosyal statü, yaşadığı bölge, meslek, dış görünüş gibi özelliklerinin dinleyici, okuyucu veya izleyicinin zihninde canlanmasını sağlayan bir dil kullanım özelliğidir. Genellikle belirli bir karakter profili çağrıştırmayı amaçlayan roman, dizi, animasyon, film, manga gibi medya öğelerinde sıklıkla rastlanır. *Yakuwarigo* terimi ilk kez Kinsui (2000) tarafından ortaya atılmış ve aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

“Belirli bir dil kullanımını (kelime, dilbilgisi, ifade, tonlama vb.) duyduğumuzda kafamızda belirli bir insan portresi (yaş, cinsiyet, meslek, sosyal statü, dönem, dış görünüş, yüz tipi/ifadesi, kişilik vb.) canlanabiliyorsa ya da belirli bir insan portresi gösterildiğinde o kişinin kullanacağı dili tahmin edebiliyorsak bu dil kullanımlarına “yakuwarigo” deriz.” (Kinsui, 2003, s. 205)¹

Yakuwarigo kullanımı, genellikle bir cümle sonundaki sonekler, kişi zamirleri veya spesifik bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır. Japoncada görülen kişi zamirleri ve soneklerin çeşitliliği *yakuwarigonun* bu dildeki zenginliğini göstermekte ve Japonca’yı Türkçe ve İngilizceden ayırmaktadır. Birinci tekil kişi zamiri olarak İngilizcede “I” ve Türkçede “ben” kullanılıyorken, Japoncada “watashi, atashi, ore, boku, oira, washi, asshi, sessha” gibi birden fazla kişi zamirine rastlanır (Sekiguchi, 2016). Bu zamirler yoluyla dinlediğimiz, izlediğimiz veya okuduğumuz bir karakterin/insanın profilini kafamızda canlandırabiliriz. Kinsui (2011)’de sıklıkla rastlanan kişi zamirlerini, ifadeleri veya sonekleri içeren *yakuwarigo* kullanımları şu şekilde örneklendirilmektedir.

- (1) a) Oo, sōja, washi ga shitteorunja.
- b) Ara, sōyo, watakushi ga shitteorimasuwa.
- c) Un, sōdayo, boku ga shitteruyo.
- d) Nda, nda, ora shitteruda.
- e) Soya soya, washi ga shitemassee.
- f) Umu, sayō, sessha ga zonjiteorimasuru (Kinsui, 2011, s. 34-35).

Yukarıdaki tüm cümleler aynı anlamda olup Türkçeye “Evet (öyle), ben biliyorum” şeklinde çevrilmiştir. Fakat her cümlede kullanılan kişi zamirleri, sonekler, fiil farklılıkları ve dilbilgisel değişimler bu cümleleri söyleyen karakterlerin her birinin farklılaştığını bize dilsel yoldan göstermektedir. Buna göre (1a) yaşlı erkeği, (1b) (asil) hanımefendiyi, (1c) erkek çocuğu, (1d) kırsalda yaşayan birini, (1e) Kansai²’lı birini ve (1f) bir askeri (samuray) canlandırmaktadır (Kinsui, 2011, s. 35).

Daha çok anime, manga, dizi, film, roman gibi kurgusal eserlerde görülen *yakuwarigo*, bir karakteri ve o karaktere ait profili çağrıştırdığı için günlük hayatta abartılı, gerçekçi olmayan bir kullanım olarak görülebilmektedir. Günlük hayatta erkek/kadın dili, genç/yaşlı dili veya bölge dili sıklıkla karşımıza çıksa da Kinsui (2003) örnek (1a)’daki gibi bir yaşlı erkek dili veya (1b)’deki gibi (asil) hanımefendi diline gerçekte pek rastlanmadığını belirtmektedir. Fakat bu dil kullanımına günlük hayatta pek rastlanmaması, o kullanımın dilde olmadığı anlamına gelmemelidir. Yukarıdaki örnekler *yakuwarigonun* net ve somut şekilde anlaşılabilmesi için verilen örneklerdir ve her Japonca anadil konuşurunun bu kullanım farklarına sahip olduğu tartışılmaz bir gerçektir.

¹ Yazar tarafından çevrilmiştir.

² Kansai, kendine has diyalekti ile tanınan Japonya’nın 8 bölgesinden biridir. Honshū adasının orta batı kesiminde yer almaktadır.

Yani anadili Japonca olan bir Japon yukarıdaki örnek cümleleri duyduğunda veya okuduğunda her bir cümle için zihninde farklı insan profilleri canlanacaktır. Dolayısıyla anadil konuşurlarının ortak şekilde sahip olduğu bir dil özelliğinin, günlük hayatta kullanılmadığından “gerçekliği olmayan kullanım” olarak düşünülmesi hatalı olacaktır.

Yalnızca, *yakuwarigo*ların kişiyi bir kategoriye veya bir çerçeveye hapsedmesi, diğer bir ifadeyle kültürel olarak stereotipleştirmesi sosyolojik bir sorun olarak karşımıza çıkabilir (Kinsui, 2003). Örneğin, Japon medyasında siyahi bir karakterin dublaj çevirilerinde belirli bir konuşma tarzı (daha rahat ve yayık bir tarz) benimsenmesi, buna karşın beyazların konuşma çevirilerinde böyle bir eğilim görülmemesi bir stereotipleştirme, bir ayrımcılık ve ötekileştirme sorunlarına yol açabilmektedir. Medyada ya da anime, manga gibi popüler öğelerde ve çevirilerde sıklıkla karşımıza çıkan bu kullanımlar önemli ölçüde yerleşmiş ve kalıplaşmış durumdadır.

Bu çalışmada, Japoncadaki *yakuwarigo* kullanımının Türkçedeki kullanımı ile kıyaslaması yapılacak ve her iki dildeki kullanımın benzerlik ve farklılığı ortaya konacaktır. Bunun için yöntem olarak öncelikle *yakuwarigo* kullanımının çeviri açısından yeterliliğini incelemek için Murata (2016)’nın “Konbini Ningen” (Kasiyer) adlı kitabının Japonca orijinali ile Türkçe çevirisi tarama yöntemiyle analiz edilecek ve karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Daha sonra, Türkçenin genel olarak *yakuwarigoyu* yansıtan dil özelliklerini çeviri sınırlılıklarında kalmadan analiz edebilmek için Reşat Nuri Güntekin (2014)’ün “Miskinler Tekkesi” adlı kitabı aynı yöntemle analiz edilecektir.

Geçmiş Araştırmalar

Japoncada Yakuwarigo

Yakuwarigo sadece dile yansıyan bir kullanım özelliği değil, konuşurun karakteristik özelliklerini yansıtan bir konuşma stili olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle Kinsui (2007) Japoncadaki *yakuwarigoyu* “karakteristik açıdan” ve “dilsel açıdan” olmak üzere iki ana başlık altında sunmaktadır. Karakteristik açıdan bakıldığında, aşağıda verilen temel özellikler *yakuwarigo* ile yansıtılabilmektedir.

Tablo 1. Karakteristik Açıdan *Yakuwarigo* Çeşitleri (Kinsui, 2007, s. 359)

Yaş:	Bebek dili, erkek çocuğu/kız çocuğu dili, genç dili, yetişkin dili, yaşlı dili vb.
Cinsiyet:	Kadın dili, erkek dili, erkeksi kadın dili, kadınsı erkek dili vb.
Sosyal Sınıf/Meslek:	Alt sınıf/üst sınıf dili, entelektüel dili, sanatçı dili, memur dili, işçi sınıfı dili, tarımcı dili, balıkçı dili, tüccar dili, yakuza (mafya) dili, öğrenci dili, motorsiklet çetesi dili, spor kulübü dili ³ vb.
Bölge:	Büyük şehir insanı dili, kırsal dil (bölgesel ağız), Osaka/Kansai’lı dili, Kyuushuu’lu dili, Tosa’lı dili vb.
Milliyet/İrk:	Yabancı dili, Çinli dili, Siyahi dili, Amerikan-Hint dili vb.
Dönem:	Samuray dili, Edo dönemi dili, Daimyō ⁴ dili, Saltanat soylusu dili, Hükümdar dili, Prenses dili vb.
Diğer:	Uzaylı dili, Robot dili vb.

Dilsel açıdan baktığımızda ise, önceki bölümde belirttiğimiz gibi Japoncada *yakuwarigo* kullanımı en net şekilde birinci kişi zamirleri ve soneklerle çeşitlenmektedir. Kinsui (2007) örnek olarak yalnızca “ben” anlamına gelen 21 ifade vermektedir. Yükleme gelen soneklerde ise başlıca 24 ifadeyi sunmaktadır. Bunlar dışında leksikal, dilbilgisel, sessel öğelerin ve kullanımların da

³ Japonya’da üniversitelerde bulunan ve ast-üst ilişkisinin net olarak hissedildiği/hissettirildiği öğrenci spor kulübü.

⁴ 12. yy’dan 19. yy’a kadarki derebeylik Japonyasında hüküm sürmüş olan en güçlü feodal hükümdar.

yakuwarigo fonksiyonu taşıdığını belirtmektedir. Bunları da aşağıdaki tabloda daha anlaşılır şekilde görebiliriz.

Tablo 2. Dilsel Açıdan *Yakuwarigo* Çeşitleri (Kinsui, 2007, s. 360)

Birinci Kişi Zamirleri:	Watashi, watakushi, atashi, atai, wate, washu, wai, achiki, asshi, ore, oresama, ora, oira, boku, bokuchan, uchi, ware, sessha, soregashi, maro, chin vb.
Sonekler	-da, -desu, -dearu, -degozaimasu, -degozansu, -degowasu, -degonsu, -deyasu, -deyansu, -dearinsu, -ja, -ya, -deomasu, -dasu, -dosu, -nitesō, -nari, -wa, -yo, -ne, -nō, -ze, -zo, -wai
Leksikal İfadeler	- Saygı dili ifadeleri (Keigo), Saygı önekleri (o-, go-), Kibarlık katan ifadeler, kaba ifadelerin kullanılıp kullanılmaması, - Çin kökenli/yabancı kelimelerin kullanılıp kullanılmaması, - Meslek dili/alan dili veya jargon ifadeleri, kısaltmaların kullanılıp kullanılmaması, - Duygu belirten ifadelerin veya gülme ifadelerinin (ara, maa, oi, kora, hai, ha, umu, oo, hahaha, hohoho, ufufu, hihhihihi, kyaa, uffun vb.) kullanılıp kullanılmaması
Dilbilgisel Kullanımlar	- Ek kullanılması/kullanılmaması: “mizu ga hoshii” vs “mizu Ø hoshii” - Yarıda kesilmiş cümlelerin kullanılması: “atashi... ureshikute...” - Pidgin gibi kullanımlar: “Jikan nai aru, hayaku harau yoroshi”
Sessel Kullanımlar	- Kolay telaffuz edilebilmesi için yapılan ses değişimleri, ses düşmeleri veya türemeleri: “wakannai” “shiranee” “ikunoda” vs “ikunda” - Kelime (aksent) ve cümle vurgusu (entonasyon) - Ritim - Gırtlak gevşetme veya sıkma
Edimbilimsel Özellikler	- Emir kipinin kullanılıp kullanılmaması: “yamero” “yametekure” “yamete” “yametechōdai” - Hitap tonunun kullanılıp kullanılmaması - Şaşırtma cümlesi/ifadesinin kullanım miktarı - Tema seçim hakkı vb.

Kinsui (2007) yukarıdaki karakteristik ve dilsel açılarından Japoncadaki *yakuwarigoları* çeşitlendirmekte olup, Japoncanın bu konudaki zenginliğini ortaya koymaktadır. Ancak, özellikle sessel ve edimbilimsel özelliklerin evrensel olarak ortak olan noktalarının da bulunabileceğine dikkat çekmektedir.

Türkçede Yakuwarigo

Türkçede de konuşurun yaş, cinsiyet, bölge, sosyal sınıf/meslek gibi karakteristik özelliklerini yansıtan kullanımlar mevcuttur. Fakat bu değişkenler Japoncadaki kadar çeşitli değildir. Türkçede bir kişinin profilini yansıtan *yakuwarigolar* genellikle leksikal ifadeler, sessel ve söylem/edimbilimsel özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öztürk Dağabakan (2016) bu konudaki Türkçe ile ilgili araştırmaların diğer Batı dillerine kıyasla daha az görüldüğünü ve cinsiyet dili araştırmalarının toplumdilbiliminin bir değişkeni olarak ele alındığını belirterek kadın ve erkek dili kullanım farklılıkları üzerine çalışmalarını sunmaktadır. Öztürk Dağabakan’a göre Türkçede kadınlar cümlelere başlarken bir doldurma sözcüğüne ihtiyaç duymakta ve “evet, peki, şimdi, peki şimdi” gibi ön edatları çok sık kullanmaktadır. Yine, konuşmaları boyunca “şey, işte, filan, daha, aslında” gibi ifadelerle de sıklıkla başvurdukları görülmüştür. Erkekler daha kesin ve direkt söylemlere yer verirken, kadınların söylemlerini yumuşattığına da dikkat çekilmekte ve kadın dili ve erkek dili arasında bu şekilde edimbilimsel açıdan da farklılık olduğu aynı çalışmada belirtilmektedir (s. 53).

Cinsiyet dili dışında Türkçede genç bireylerin kullandığı dil de farklılaşmakta olup, bu da genç/yaşlı dili değişkeni olarak *yakuwarigo* kapsamında ele alınabilir. Canbulat, Güven ve Çağlar

(2017, s. 123) gençlik dili kullanımını belirleme amaçlı yaptığı çalışmasında, farklı öğrenim düzeylerindeki öğrencilerin (ortaokul, ortaöğretim ve üniversite) yoğun şekilde gençlik dilini kullandıklarını ortaya çıkarmış olup, yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça bu dili kullanım örneklerinin de arttığını belirtmektedir.

Sosyal sınıf açısından bakıldığında ise, işçi sınıfının “halk dili”ni (sınırlı konuşma kodunu) öğrenip kullandığı, bunun aksine orta sınıfın “resmi dil”i kullandığı belirtilmektedir (Kemerlioğlu, Kızılçelik ve Gündüz, 1996; Avcı, 2013). Bu da sosyal sınıf dilinin leksikal ifadeler ve edimbilimsel özelliklerle değişkenlik gösterdiğini gözler önüne sermektedir.

Yöntem

Bu çalışmada Murata (2016)’nın “Konbini Ningen” (Kasiyer) adlı kitabının Japonca orijinali (3. baskı) ile Türkçe çevirisi (5. baskı) karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve *yakuwarigo* geçen cümlelerin Japonca ve Türkçe karşılıkları tarama yöntemiyle analiz edilmiştir. Ardından, Güntekin (2014)’ün “Miskinler Tekkesi” adlı kitabı aynı yöntemle analiz edilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Konbini Ningen (Kasiyer):

Çalışmada tarama yöntemiyle analiz edilen Japonca cümlelerde *yakuwarigo* toplamda 53 cümlede görülmüştür. Fakat burada aynı dilsel kullanıma sahip olanların fazlaca tekrarlanmaması için farklı kullanıma sahip olan *yakuwarigo* örnekleri verilecektir. Bu cümleler ve Türkçe karşılıkları aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir.

Sosyal Sınıf/Meslek:

(2) Japonca:

Tsumetai onomimono to, atatakai mono wa wakete fukuroni oireshimasu ka? (Murata, 2016, s .9)

Türkçe:

Sıcak ve soğuk ayrı poşet mi yapayım? (Murata, çev. 2018, s .9)

Örnek (2)’de bir market çalışanının (Furukura) müşteriye söylediği cümlede kibar ve resmi bir üslubun hâkim olduğu çalışan-müşteri ilişkisi görülmektedir. Bu üslup Japoncada italik şekilde gösterilen “o-” önekinden ve “ireru” (koymak) fiilinin kibar ve resmi formu olan ve leksikal olarak karşımıza çıkan “oireshimasu” ifadesinden net şekilde anlaşılmasına karşın, Türkçe çevirisinde müşteri-çalışan ilişkisini aktaran ya da hissettiren bir ifade veya ek görülmemektedir.

(3) Japonca:

Omataseshimashita! Kochira no reji e dōzo! (Murata, 2016, s. 117)

Türkçe:

Beklettik kusura bakmayın. Bu kasaya buyurun lütfen. (Murata, çev. 2018, s. 92)

Aynı şekilde, örnek (3)’te market çalışanı olan Furukura’nın müşteri ile konuşurken saygı dili kullandığı gözlemlenmektedir. Fakat yukarıdaki örnek (2)’den farklı olarak, Türkçe karşılığına bakıldığında kibar ve resmi bir dil kullanıldığı, bu nedenle konuşurun ve karşısındakinin

arasındaki ilişkinin müşteri-çalışan ilişkisi olduğu cümlede kullanılan italik şekilde gösterilen leksikal ifadelerden açıkça anlaşılmaktadır.

Yaş ve Cinsiyet:

(4) Japonca:

Doo sureba “naoru” no *kashira ne*. (Murata, 2016, s. 17)

Türkçe:

Ne yaparsak düzelir acaba? (Murata, çev. 2018, s. 17)

Örnek (4), ana karakter olan Furukura'nın annesinin babasına söylediği cümleyi içermektedir. Japoncada italik şekilde gösterilen leksikal bir ifade olan “*kashira ne*” ifadesi feminen bir ifadedir. Dolayısıyla Japonca cümleden bu cümleyi bir kadının söylediği anlaşılabilmektedir. Elbette, romanı okuyan ve karakterleri tanıyan okur bu cümlemin bir kadın tarafından söylendiğini bağlamdan çıkarabilir. Fakat, yalnızca cümle olarak ele alındığında Türkçe karşılığında cümleyi bir kadının ifade ettiğine dair bir işaretleyici bulunmamakta ve bir kadın cümlesi olduğu anlaşılamamaktadır.

(5) Japonca:

Sugoi *wa nee*. Tenin san mo taihen *wa nee*. (Murata, 2016, s. 23-24)

Türkçe:

Mükemmel. Size zahmet olacak ama... (Murata, çev. 2018, s. 20)

Örnek (5), “görgülü yaşlı kadın” olarak betimlenen müşterinin ana karakter Furukura'ya yönelttiği bir cümledir. Cümlede geçen “-*wa nee*” sonekleri ve “*ne*” sonekinde görülen ses uzatımı bu cümlemin bir kadın tarafından söylendiğini göstermektedir. Diğer yandan Türkçeye baktığımızda feminen bir ifadenin kullanılmadığı görülmektedir. Ancak cinsiyet işaretleyici olarak kabul edilmese de Türkçede “ama” bağlacı ile cümlemin bitirilmesi kibar bir kullanım olarak nitelendirilebilir.

(6) Japonca:

A, sore, Omotesando no omise no kutsu da yo ne. *Watashi* mo soko no kutsu, daisuki *nanō*. Buutsu motteru *yō*. (Murata, 2016, s. 32)

Türkçe:

Aa! Omotesando mağazasında satılan ayakkabılar değil mi bunlar? O mağazadaki ayakkabılar benim de hoşuma gidiyor. Ben de botlarımı oradan aldım. (Murata, çev. 2018, s. 27)

Örnek (6)'da ana karakter Furukura'nın iş arkadaşı İzumi Hanım'ın, Furukura'ya söylediği ifadede feminen bir kullanım olarak sonekleri uzattığı ve “*watashi*” (ben) birinci tekil kişi zamirinin erkek olmayan nötr kullanımı görülmektedir. Türkçe karşılığında ise cinsiyet ayırt edici özellikte bir ifadeye yer verilmemiştir.

(7) Japonca:

İyā, Furukura-san ga iru to anshin *da wā*. Iwaki-kun ga honkakutekini nukechau kara, shibaraku, Furukura-san to Izumi-san to Sugawara-san, sore to shinsenryoku no Shiraha-san

no yonin de hiru mawasu koto ni naru kedo, yoroshiku! Ore wa chotto, shibaraku no aida wa yakin ni hairu shika nasasō *da wā*. (Murata, 2016, s. 46)

Türkçe:

Furukura Hanım, sen olunca içim gerçekten rahat ediyor. İwaki kesin ayrılacak gibi görünüyor, o yüzden bir süre sen, İzumi ve Sugawara Hanımlar, bir de yeni eleman Shiraha, dördünüz öğlen vardiyasına bakacaksınız. Size güveniyorum. Benim bir süre daha akşam vardiyasında çalışmaktan başka çarem yok galiba. (Murata, çev. 2018, s. 39)

Örnek (7)'de Japoncada italik olarak görülen “-da” soneki ve “ore” (ben) birinci tekil kişi zamiri erkek diline ait kullanımlardır. “-wa” soneki standart Japoncada kadın diline ait kabul edilse de son zamanlarda genç erkekler tarafından da sıkça kullanılmakta ve “genç dili”ne ait bir ek olarak algılanmaktadır. Bu cümle market müdürünün Furukura ile konuşmasını yansıtmaktadır ve müdür 30 yaşında genç bir erkektir. Nitekim, “-da wa” sonekinden de genç erkek olduğu anlaşılmaktadır. Fakat, Türkçe karşılığına bakıldığında cümleyi söyleyen karakterin ne genç olduğu ne de erkek olduğu anlaşılmaktadır.

(8) Japonca:

... Nanka, shūkyō mitaitsu ne. (Murata, 2016, s. 52)

Türkçe:

Neredeyse tarikat gibi... (Murata, çev. 2018, s. 43)

Shiraha'nın belirli bir alıcı olmaksızın, ortaya konuşurken kurduğu cümle Örnek (8)'deki gibidir. Burada “-desu” kibar formun “-ssu” şeklinde kısaltılarak önceki kelimenin son hecesiyle ses düşmesine uğradığı görülmektedir. Ses düşmesi örneği olarak karşımıza çıkan bu ifade, Japoncada okuyucuya Shiraha'nın genç yaşlardaki bir erkek olduğu ipucunu veriyorken, Türkçede tamamen nötr bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır.

(9) Japonca:

D-da yo, bugai mono nan janē ka? Nan nan da yo temē. Nan no kenri de yokei na koto itteyaganda yo. (Murata, 2016, s. 63)

Türkçe:

Sana ne oluyor *be!* Burayla alakan bile yok! Ne diyorsun sen? Ne hakla bağırıp duruyorsun? (Murata, çev. 2018, s. 51)

Örnek (9), genç erkek müşterinin eski püskü bir takım elbise giymiş orta yaşlı erkek müşteriye yönelik söylediği bir cümledir. Genellikle erkeklerin kullandığı bir sonek kullanımı olan “-d-da yo”dan karakterin erkek olduğu henüz cümle başında anlaşılmaktadır. “...janai desu ka?” (...değil mi?)’nin kısaltılmış ve “janai” ifadesinin sonundaki “janē ka” şeklindeki ses değişimiyle⁵ ve ikinci tekil kişi zamirinin (sen) argo kullanımı olan “temē” (normali temae) ile “iu” (söylemek) fiilinin argo kullanımı olan “itteyagaru” (cümledeki kullanımı itteyagaru+noda sonekiyle birleşmiş halidir) ifadesinden kavgacı, sert ve bayağı bir genç erkek dili kullanıldığı görülmektedir. Türkçe karşılığına bakıldığında ise yine diğer örneklerde olduğu gibi, karakterin yaşı, cinsiyeti ve kavgacı, bayağı bir karakter olduğu anlaşılamamaktadır. Yalnızca Türkçe çevirisinde italik şekilde

⁵ Bu türde bir ses değişimi bölgesel dil (ağız) kullanımı olarak da karşımıza çıkabilmektedir.

gösterilen cümle sonundaki “be” ifadesi kibar olmayan, daha çok kaba, sokak ağzı olarak tasvir edilebilecek bir ifade olup, bu ifadenin eklenmesiyle kavgâ ortamı yansıtılmaya çalışılmıştır.

(10) Japonca:

Majide? (Murata, 2016, s. 118)

Türkçe:

Ciddi olamazsın! (Murata, çev. 2018, s. 93)

Örnek (10), market müdürünün market çalışanlarına söylediği bir cümle olup, genç diline ait bir ifade kullanımı görülmektedir. Bu cümleden de market müdürünün genç biri olduğu tahmin edilebilmektedir. Türkçedeki kullanımda ise böyle bir tahmin mümkün görünmemektedir.

(11) Japonca:

Ā, demo ore no tomodachi, kikonsha shika inai kara nā. Muri muri, shōkai wa. (Murata, 2016, s. 82)

Türkçe:

Doğru da benim arkadaşlarım hep evli. Benim birini tanıştırmam mümkün değil. (Murata, çev. 2018, s. 65)

Örnek (11)’de de erkek dilinde birinci tekil kişi zamiri olan “ore” (ben) kullanımı ve yine erkek dilinde kullanılan sonek “-na” kullanımından bu cümlelerin konuşurunun erkek olduğu izlenimi kolaylıkla oluşmaktadır. Ayrıca, italik şekilde gösterilen “tomodachi” arkasından “ni” ekini alması gerekirken ek kullanılmaması ve kibar ve resmi bir dil tercih edilmemesi bu cümlelerin konuşuru ile dinleyicinin (Furukura) arasında samimi bir ilişki olduğunu göstermektedir. Nitekim, cümle Furukura’nın arkadaşı Miho’nun eşine aittir. Türkçe çevirisine bakıldığında ise, karaktere ait bu özelliklerin hiçbirini dile yansıtmamaktadır.

Milliyet/Irk:

(12) a) Japonca:

Sugoi, kore, zenbu tsukurimasu ka? (Murata, 2016, s. 119)

Türkçe:

“Ne kadar çok! Hepsini pişirecek miyiz?” dedi yarım yamalak Japoncasıyla. (Murata, çev. 2018, s. 94)

b) Japonca:

Kore zenbu! Taihen desu ne! (Murata, 2016, s. 119)

Türkçe:

Bunların hepsi? Zor çok! (Murata, çev. 2018, s. 94)

c) Japonca:

Yasui desu, karaagebō, ikaga desu kâ! (Murata, 2016, s. 121)

Türkçe:

Ucuzluk var! Tavuk kızartma ister misiniz? (Murata, çev. 2018, s. 95)

Örnek (12)'de geçen cümleler Japon olmayan bir karakterin (Tuan) market çalışanı Furukura'ya yönelttiği cümlelerdir. Japonca örneklerde italik ile gösterilen kısımlar, kitabın Japonca versiyonunda, Japoncada genellikle yabancı dildeki kelimeler için kullanılan Katakana alfabesi ile yazılmış ve yabancıya ait bozuk dil kullanımı okuyucuya iletmeye çalışılmıştır. Türkçe çevirisinde ise, bu yabancı karaktere ait bozuk dil kullanımı (12a)'da "...dedi yarım yamalak Japoncasıyla" şeklinde açıklayıcı bir ifadeyle, (12b)'de "Bunların hepsi mi?" şeklinde "mi" soru eki olması gerekirken bu ekin kullanılmamasıyla ve "çok zor" yerine "zor çok" şeklinde Türkçede dilbilgisel açıdan doğru olmayan şekliyle verilmeye çalışılmıştır. (12c)'de de aynı şekilde "tavuk kızartması" denmesi gerekirken "tavuk kızartma" şeklinde bir dil bozukluğu yaratılarak cümlenin yabancı birine ait olduğu izlenimi aktarılmaya çalışılmıştır. Bu örnekte diğerlerinden farklı olarak, normalde Hiragana alfabesiyle yazılan ifadelerin yabancı kelimeler için kullanılan alfabeye (Katakana) yazılarak karakterin Japon olmadığını aktarılmaya çalışıldığı farklı bir yöntem karşımıza çıkmaktadır.

Bölge:

(13) *Japonca:*

Tsunagarundakedo, *toraneenda* yo. Sō iu tokoro ga dame *nanda* yo, *aitsu* wa. (Murata, 2016, s. 115)

Türkçe:

Telefon bağlanıyor ama açmıyor. O halleri tuhaf işte o tipin. (Murata, çev. 2018, s. 91)

Son olarak, yukarıda verilen örnek (13)'te "-nanda yo"daki "-da" sonekinden ve "o kişi/o tip" gibi bir anlama gelen, argo kullanım olan "aitsu" ifadesinden cümlenin konuşurunun erkek olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, burada kullanılan "toraneen" (normal formu "toranai") (açmamak) fiil formunun sessel olarak farklı kullanımı bölgesel ağız kullanımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylece bu cümleden, karakterin erkek, kaba ve kırsal bölgeden biri olduğu imajı çıkarılabilmektedir. Türkçe karşılığından ise, böyle bir imaj çıkarmak mümkün olmamaktadır, ancak "tip" ifadesiyle konuşurun kaba bir dil kullanan biri olarak yansıtılmaya çalışıldığı söylenebilir.

Miskinler Tekkesi:

"Miskinler Tekkesi" adlı eserde *yakuwarigo* kullanımı toplamda 49 cümlede görülmüştür. Fakat, yukarıda olduğu gibi aynı şekilde aynı dilsel kullanıma sahip olanların fazlaca tekrarlanmaması için farklı kullanıma sahip olan örnekler sunulacaktır. Bu cümleler aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir.

Sosyal Sınıf/Meslek:

(14) Allah ömr-i şahanelerini müzdead eylesin. Abd-i fakir ancak say-i devletinde kaymak tadıyor. Yoksa kaymağa el sürmek *biz gibilerin haddine mi düşmüş?* (Güntekin, 2014, s. 10)

Örnek (14)'teki cümle ana karakterin büyük büyük dedesi (büyükannesinin dedesi) Kocabaş Kazasker'in padişah II. Mahmut'a yönelttiği bir cümledir. İtalik şekilde gösterilen "biz gibilerin haddine mi düşmüş?" ifadesinden üst mevkideki birine karşı gösterilen mütevazılık ve kibarlık anlaşılmaktadır.

(15) *Efendimiz*. Rüştüyede bir arkadaşım vardır... Arasıra bazı şiirler karalar. Bunu da yazmış. Tashihini *rica ediyor*. (Güntekin, 2014, s. 27)

Yukarıdaki örnek (15) ana karakterin Mesut Paşa'ya söylediği bir cümledir. Kullanılan “efendimiz” hitabından ast mevkideki birinin üst mevkideki birine söylediği bir cümle olduğu açık şekilde gösterilmiştir. Ayrıca kullanılan “rica etmek” fiili de kibarlık vurgulamaktadır.

Yaş ve Cinsiyet:

(16) Hadi *çocuk*, deli olma... Allah'ın yangını görmedin mi? (Güntekin, 2014, s. 14)

Yukarıdaki cümle, Gülfidan dadı karakterinin ana karaktere (ana karakterin çocuk yaşta olduğu zamanda) yönelttiği bir cümledir. İtalik şekilde gösterilen “çocuk” hitabından konuşurun karşısındaki kişiden yaşça büyük olduğu, diğer bir deyişle karşısındaki kişinin kendisinden küçük olduğu yansıtılmıştır.

(17) Bak *kızım*. Gündüz gibi gece de çocuk başımızla beraber, diyordum; fakat sakın «alacağız malacağız» diye bir kere daha başını belâya sokmasınlar senin!.. Aman *çocuğum*, ite köpeğe karşı ayağını denk al!.. (Güntekin, 2014, s. 65)

Örnek (17)'de de benzer şekilde yetişkin olan ana karakterin karşısındakine (fakir genç kadın) “kızım” ve “çocuğum” hitabı kullanılmış ve karşısındakinin konuşurken yaşça küçük olduğu ve kadın olduğu izlenimi verilmiştir.

(18) Tuu... Tuu... Tuu... *Ayol*, sen hiç utanmaz mısın? (Güntekin, 2014, s. 8)

Örnek (18), Gülfidan dadının çocuk yaştaki ana karaktere söylediği bir cümleyi içermektedir. Buradaki “ayol” ifadesi dişil cinsiyet işaretleyicisi olarak karşımıza çıkmakta ve konuşurun kadın olduğunu okura yansıtmaktadır.

(19) Ne yaparsın *birader*. Kılık kıyafet malûm... Üstelik beş altı gün de tıraş parası bulamayınca büsbütün hırpaniye dönüyorum... İyisi mi namusumla bir sakal koyuvereyim dedim. (Güntekin, 2014, s. 33)

Örnek (19)'de Sakallı Talat karakterinin yetişkin yaştaki ana karaktere söylediği cümlede eril cinsiyet işaretleyici olan ve genellikle erkeklerin birbirine kullandığı “birader” hitabı kullanılmıştır. Böylece, cümlenin konuşurunun ve karşısındaki kişinin erkek olduğu yansıtılmaya çalışılmıştır.

Milliyet/İrk:

(20) a) Naraya olaca... Mattaba. (Güntekin, 2014, s. 82)

b) Aman ayo. Bi canları eksik bunların... Tularım upardı! (Güntekin, 2014, s. 90)

Örnek (20)'deki cümleler Arap Mesule Bacı karakterine ait cümlelerdir. (20a)'da “Nereye olacak...Mektebe.” ve (20b)'de “Aman ayol. Bir canları eksik bunların... Tüylerim ürperdi!” cümleleri bir yabancı tarafından aktarıldığı için karakterin yabancı olduğu ses düşmeleri ve ses değişimleriyle yaratılan bozuk Türkçe ile yansıtılmıştır. Ayrıca, örnek (20b)'deki feminen bir ifade olan “ayo” kullanımıyla da bu karakterin bir kadın olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Analiz sonucunda, çeviri bağlamında incelenen Konbini Ningen (Kasiyer) adlı eserin Japonca orijinalinde Tablo 1'de gösterilen *yakuwarigo* çeşitleri içerisinde yaş, cinsiyet, sosyal sınıf/meslek, bölge ve milliyet/ırk özelliklerini gösteren *yakuwarigolara* rastlanmıştır. Kinsui

(2007)'nin belirttiği diğer özellikler olan döneme göre dil değişimi ve diğer başlığı altında yer alan uzaylı dili ve robot diline rastlanmaması, analiz edilen kitabın dönem karakteri içermemesinden ve bilimkurgu türünde olmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu iki özellik dışındaki tüm özelliklerin tek bir kitapta gözlemlenmesi Japonca'nın *yakuwarigo* özelliğinin ne kadar zengin olduğunun ve yoğun şekilde kullanıldığının göstergesidir.

Yakuwarigoların dilsel açıdan ne şekilde karşımıza çıktığına baktığımızda ise, analiz edilen cümlelerde Tablo 2'de verilen tüm kullanım başlıklarına rastlandığı açıkça görülmektedir.

Türkçedeki *yakuwarigo* kullanımına dair genel bir değerlendirme için analiz edilen Miskinler Tekkesi adlı eserde ise, Tablo 1'de gösterilen *yakuwarigo* çeşitlerinden bölge, uzaylı dili ve robot dili özelliği gösteren *yakuwarigo* kullanımı dışında tüm *yakuwarigo* kullanımlarına (yaş, cinsiyet, sosyal sınıf/meslek ve milliyet/ırk) rastlanmıştır. Bu sonuçtan, Türkçedeki *yakuwarigo* kullanımının neredeyse Japonca kadar fazla olduğu çıkarımı yapılabilir. Fakat, dilsel açıdan incelendiğinde Türkçenin *yakuwarigo* kullanımının Tablo 2'de verilen kullanım başlıklarından leksikal ifadeler ve sessel kullanımlarla sınırlı kalması Japonca kadar zengin olmadığını gözler önüne sermektedir. Elde edilen bulgular aşağıdaki gibi toparlanabilir.

- Japoncada karakterlerin ast-üst ilişkisini ortaya koyan sosyal sınıfına veya mesleğine dair özellik kibar ve resmi bir üslup ile yani saygı dili ifadeleri (keigo) ve saygı önekleri (o-, go-) ve emir kipinin kullanılmaması ile yansıtılmaktadır. Kinsui (2007) saygı dili ifadeleri ve saygı önekleri kullanımını “leksikal ifadeler” başlığı altında, emir kipinin kullanılmamasını ise edimbilimsel özellikler başlığı altında sınıflandırmıştır.
- Japoncada karakterlerin genç mi yaşlı mı olduğuna dair yaş özelliği ve kadın/erkek dili kullanımına dair cinsiyet özelliği birinci kişi zamirleri, sonekler ve sessel kullanımlar yoluyla yansıtılmıştır. Genellikle soneklerin sesinin uzatılması kadın diline ait bir özellik olup, ses değişimleri, ses düşmeleri ve ses türemeleri erkek diline ait bir özellik olarak kabul edilmektedir. Buna karşın orijinal dili Türkçe olan eserde yaş ve cinsiyet özelliği yalnızca leksikal ifadelerle aktarılmıştır. Her iki kitapta da en fazla yararlanılan *yakuwarigo* yaş ve cinsiyeti aktaran *yakuwarigolar*dır.
- Japoncada karakterler arasındaki samimi ilişki kibar ve resmi dil kullanılmaması, sessel kullanımlar ve eklerin kullanılmaması gibi dilbilgisel kullanımlarla aktarılmıştır.
- Bir karakterin Japondan farklı bir milliyetten olduğu yabancı kelimeler için kullanılan Katakana alfabesinin kullanılmasıyla gösterilmiş ve yabancıya ait bozuk dil kullanımı okura bu şekilde iletmeye çalışılmıştır. Bu yöntem Kinsui (2007)'nin sınıflandırmasında görülmemektedir. Diğer taraftan, Türkçede yabancı'nın bozuk dil kullanımı okura ses düşmeleri ve değişimleriyle aktarılmıştır.
- Japoncada karakterin kırsal bir bölgeden olduğuna dair özellik ise, fiilde ses değişimi görülen bölgesel ağız kullanımıyla yansıtılmıştır. Bu özellik orijinal dili Türkçe olan eserde görülmemiştir.
- Japonca cümlelere karşılık gelen Türkçe cümlelerde karakterlerin yalnızca kibar ve resmi dil kullanımına rastlanmış olup, ast-üst ilişkisini gösteren sosyal sınıfına veya mesleğine dair özellik aktarılmaya çalışılmıştır. Bunun dışında kalan yaş, cinsiyet, bölge, milliyet/ırk gibi özellikler yukarıda bahsedilen dilsel kullanımlar yoluyla verilememiştir. Türkçede karakter profili cümle sonunda kullanılan “be” gibi kabalık bildiren ifade kullanımı ya da “...dedi yarım yamalak Japoncasıyla” gibi açıklayıcı eklentilerle sınırlı kalmıştır.

Sonuç

Zihnımızde konuşurun yaş, cinsiyet, meslek, sosyal statü, dış görünüş gibi özelliklerini içeren bir profil canlanmasını sağlayan *yakuwarigo*, özellikle birinci kişi zamirleri ve soneklerin zengin olduğu Japoncada manga, anime, hikaye ve romanlarda sıklıkla karşımıza çıkan bir dil özelliğidir. Japoncada kişi zamirleri, sonekler, ses değişimleri, ast-üst ilişkisini net şekilde belli eden dilbilgisel ve leksikal ifadeler gibi çeşitli dil kullanımlarının her birinin bize konuşurun herhangi bir özelliğini yansıtabilmesi ve karakterin zihnımızde kolayca canlanmasını sağlayabilmesi Japonca'yı Türkçeden ayıran bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada, Japoncadaki *yakuwarigo* kullanımının Türkçedeki kullanımı ile kıyaslaması yapılmış ve her iki dildeki kullanımın benzerlik ve farklılığı somut şekilde ortaya konmuştur. Bunun için yöntem olarak Sayaka Murata'nın "Konbini Ningen" (Kasiyer) adlı kitabının Japonca orijinali ile Türkçe çevirisi karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve *yakuwarigo* geçen cümlelerin Japonca ve Türkçe karşılıkları tarama yöntemiyle analiz edilmiştir. Ardından, Güntekin (2014)'ün "Miskinler Tekkesi" adlı kitabı aynı yöntemle analiz edilmiştir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular Japoncanın *yakuwarigo* açısından zenginliğini, buna karşın Türkçenin *yakuwarigo* kullanımının çeviri açısından yeterliliğinin oldukça sınırlı olduğunu ve *yakuwarigoyu* yansıtan dil özelliklerinin zengin olmadığını gözler önüne sermektedir. Diğer yandan, Japoncada anime, manga, roman gibi kurgusal eserlerin yanı sıra, günlük hayatta ve TV şovlarında da sıklıkla başvurulan *yakuwarigo* kullanımının kişiyi bir kategoriye veya bir çerçeveye hapsetmesi yani kültürel olarak stereotipleştirmesi gibi sosyolojik bir sorun olarak karşımıza çıkması da göz ardı edilemez bir gerçektir. Karaktere yönelik konuşma tarzını yansıtan bu dil kullanımının karakteri zihinde canlandırabilmesi açısından okuyucu, dinleyici ve izleyici için faydalı olduğu kabul edilebilir. Fakat hem Japoncada hem de Japoncadan yapılan çevirilerde bunun bir grubu kalıplaştırma, ayrımcılık ve başkalaştırma sorunlarına yol açmayacak düzeyde dikkatli şekilde kullanılması ve kullanımına olanak tanınmasının sosyokültürel açıdan son derece önemli bir nokta olduğu da göz ardı edilmemelidir.

Extended Abstract

In Japanese, various linguistic elements such as personal pronouns, affixes, sentence ending particles, phonological differences, lexical expressions, and in certain cases, syntactic structure itself can reflect the characteristics of a given speaker, enabling the reader to imagine the type of character more easily being depicted through the speaker's expressions. Often, visual, and non-visual media, such as written media, will include these types of expressions called *yakuwarigo* with the aim of evoking a specific character profile in the reader and/or viewer. The frequent utilization of *yakuwarigo* and its presence as a feature of the language itself can be said to be one of the distinguishing elements of Japanese from Turkish and English. Having stated this fact, it must be noted that *yakuwarigo* usage is most frequently observed in fictional works such as anime, manga, movies, novels, video games and similar media. In colloquial use, some types of expressions that can be classified *yakuwarigo* are often seen as exaggerated and unrealistic because they are primarily used in fictional works as a tool to evoke a specific character profile. However, it is not the case that all expressions that can be classified as *yakuwarigo* are seen this way. Indeed, some expressions used for *yakuwarigo* expressions are also used in colloquial speech. As for the expressions not commonly found in colloquial speech, the fact that they aren't as commonly found shouldn't lead to the erroneous conclusion that they aren't a part of the language. It is an indisputable fact that every L1 speaker of Japanese understands these expressions with ease and

are able to imagine different types of characters through exposure to *yakuwarigo* expressions in any given media. From a sociocultural point of view, the possibility of *yakuwarigo* having the ability to lead to stereotyping, discrimination, and alienation of certain groups through repeatedly being depicted as using language in a way that deviates from the norm also is worth taking into consideration.

In this study, the *yakuwarigo* usage in Japanese was compared with that of Turkish, aiming to reveal similarities and differences. To achieve this, a book originally written in Japanese, Murata (2016)'s "Konbini Ningen", and its Turkish translation, as well as a book originally written in Turkish, Güntekin (2014)'s "Miskinler Tekkesi" were analyzed through the scanning method and examined comparatively. The reason behind the analysis having been performed on not simply one but two Turkish books is to escape the limitations of using solely translated text, and therefore adequately supporting the conclusion reached through the involvement of observations on how *yakuwarigo* usage may differ in text originally written and published in Turkish.

As a result of the analysis, age, gender, social class/profession, region of origin, race/nationality were found to be expressed through the use of *yakuwarigo* in the original Japanese text. In contrast, only polite and formal language use was encountered in the corresponding translation of the text in Turkish. As for the analysis of the book written originally in Turkish, expressions that reveal the gender, social class, age and nationality of the speaker were encountered, along with expressions in polite and formal language. However, it must be noted that these were mostly limited to lexical expressions. In both the originally Japanese and the originally Turkish book examined, *yakuwarigo* that convey age and gender were the most frequently encountered. The findings reveal that Japanese is rich in terms of linguistic features reflecting *yakuwarigo*, while Turkish is quite limited in this respect, leading to inadequacies in translation.

Kaynakça

- Avcı, M. (2013). Yoksulluğun Dili ya da Alt Sosyal Sınıf Çocuklarının Dil Kodlarının Eğitim Sürecine Etkileri. *Journal of Human Sciences*, 10 (1), 1050-1077.
- Canbulat, M., Güven, Ö., & Çağlar, M. Ç. (2017). Youth Language Variation According To The Levels Of Education. *International Journal of Language Academy*, 5 (8), 111-126.
- Kemerlioğlu, E., Kızılçelik, S., & Gündüz, M. (1996). *Eğitim Sosyolojisi*. Saray Kitabevleri.
- Kinsui, S. (2000). Yakuwarigo Tankyū no Teian. Kiyoji Sato (Ed.), *Kokugo-shi no Shin-shiten, Kokugo Ronkyū* 8. Meiji Shoin. 331-351
- Kinsui, S. (2003). *Vācharu Nihongo: Yakuwarigo no Nazo*. Iwanami.
- Kinsui, S. (2007). "Yakuwarigo" Kenkyuu to Shakai Gengogaku no Setten. *Skahai Gengo Kagakukai*, 359-361.
- Kinsui, S. (2011). Yakuwarigo to Nihongo Kyoiku. *Nihongo Kyoiku*, 150, 34-41.
- Öztürk Dağabakan, F. (2016). Bir Toplumdilbilimsel Değişken Olarak Türkiye’de Kadın Dili Araştırmaları ve Görsel Medyada Kadın Dili. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4 (1), 40-54.

Sekiguchi, A. (2016). Yakuwarigo no Nichiei Taishou: Dizunii Eiga to Jiburi Eiga ni Okeru “Joseigo” wo Chuushin ni. *Tokyo Joshi Daigaku Gengo Bunka Kenkyuu*, 25, 32-46.

Taranan Kaynaklar

Murata, S. (2016). *Konbini Ningen* [Kasiyer]. Bungeishunju.

Murata, S. (Çev: H. C. Erkin) (2018). *Kasiyer*. Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık.

Güntekin, R. N. (2014). *Miskinler Tekkesi*. Reşat Nuri Güntekin Dizisi: 19, İnkılap Kitabevi.

Ethical Statement/Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Çatışma beyanı/Declaration of Conflict: Çalışmada kişi ya da kurumlar arası çıkar çatışmasının olmadığı beyan olunur. / It is declared that there is no conflict of interest between individuals or institutions in the study.

Telif Hakkı&Lisans/Copyright&License: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0